

ממצאי סקר דעת קהל בנושא מדיניות-חוץ לקראת הבחירות לכנסת ה-22

ספטמבר 2019

מסמך זה מציג ממצאי סקר דעת קהל שקיים מכון מיתוים לקראת הבחירות לכנסת ה-22 ושבחן את מי הציבור רוצה לראות מכהן בתפקיד שר/ת החוץ, עד כמה נתפסת החלטת משרד החוץ כפוגעת בביטחון הלאומי, וכיצד מעריך הציבור את תפקוד הממשלה היוצאת בתחומי מדיניות-חוץ מרכזיים. הסקר בוצע על ידי מכון רפי סמית ובשיתוף קרן פרידריך אברט, בין ה-14 ל-21 באוגוסט 2019 ובקרב 700 איש/ה, יהודים וערבים, כמדגם מייצג של האוכלוסייה הבוגרת בישראל. טעות הדגימה בו היא 3.5%.

1. מי היית רוצה שיכהן כשר/ת החוץ של מדינת ישראל? שאלה פתוחה; בטבלה מופיעים רק אלו שקיבלו 3% ומעלה

2018	ערבים	יהודים	2019	
10%	14%	12%	12%	יאיר לפיד
10%	5%	10%	9%	בנימין נתניהו
6%	1%	5%	4%	נפתלי בנט
2%	1%	5%	4%	גדעון סער
5%	1%	4%	3.5%	אביגדור ליברמן
	1%	3%	3%	ישראל כ"ץ
פחות מאחוז				אין דעה
42%	39%	41%	40%	

ניתוח הממצאים לפי פילוחים

- כמו בסקרים קודמים, ל-40% מהציבור אין דעה לגבי הזהות הרצויה של שר החוץ, ויאיר לפיד ובנימין נתניהו הם המועמדים המובילים.
- למפלגות השמאל אין דמות שנתפסת כמתאימה לתפקיד שר החוץ. אהוד ברק הוא היחיד שצוין, בקרב 2% מהנשאלים (גם ציפי לבני זכתה לאחוז דומה).
- בשונה מהסקרים הקודמים, כיום רק שני פוליטיקאים זוכים ליותר מ-5%.
- בקרב מצביעי כחול לבן, 31% ציינו את לפיד.
- התמיכה בלפיד עולה ככל שהנשאלים דתיים פחות. 20% מהחילונים ציינו אותו.
- לפיד במקום הראשון (25%) בקרב מצביעי עבודה-גשר והמחנה הדמוקרטי, ואחריו ברק (17%).
- נתניהו לא זוכה בקרב אף קבוצת אוכלוסייה ביותר מ-18%.
- מצביעי ישראל ביתנו ציינו את אביגדור ליברמן (18%) ואחריו את לפיד (13%) ונתניהו (12%).
- מצביעי ימינה ציינו את נפתלי בנט (31%), ואחריו את גדעון סער (10%) ונתניהו (7%). איילת שקד נמצאת במקום הרביעי בקרב מצביעי ימינה (4%; צוינה על ידי 2.5% בכלל המדגם).
- סער הוא המועדף על מצביעי המפלגות החרדיות (13%), ואחריו נתניהו ובנט (6% כל אחד).

2. יש הטוענים כי בארבע השנים האחרונות (הממשלה היוצאת) חלה ירידה במעמד משרד החוץ. אם אתה לא מסכים, ציין זאת. אם מסכים, באיזו מידה זה פוגע לדעתך בביטחון הלאומי של מדינת ישראל?

ערבים	יהודים	מקובץ	סה"כ	
12%	29%	26%	26%	לא מסכים/ה שחלה ירידה במעמד משרד החוץ
13%	9%	18%	9%	מסכים/ה אך זה לא פוגע בביטחון הלאומי
10%	9%		9%	מסכים/ה וזה פוגע במידה מועטה בלבד
11%	17%	30%	16%	מסכים/ה וזה פוגע במידה די רבה
19%	13%		14%	מסכים/ה וזה פוגע במידה רבה מאוד
35%	23%	26%	26%	לא הביעו דעה

ניתוח הממצאים לפי פילוחים

- רק 48% מהציבור חושבים שחלה ירידה במעמד משרד החוץ. ל-26% אין דעה בנושא.
- מבין אלו שמסכימים שחלה ירידה במעמד משרד החוץ, יותר נשאלים חושבים שהדבר פוגע באופן משמעותי בביטחון הלאומי (30%) מאשר אלו שחושבים שלא (18%).
- בקרב מצביעי הליכוד, 56% ציינו שלא חלה ירידה במעמדו של משרד החוץ (לעומת 26% בכלל הציבור). לעומת זאת, בקרב מצביעי העבודה-גשר והמחנה הדמוקרטי, רק 5% ציינו שמעמדו של משרד החוץ לא ירד, ו-68% ציינו שהירידה במעמד פוגעת משמעותית בביטחון הלאומי.
- הפער בין אלו שחושבים שהירידה במעמד משרד החוץ פוגעת משמעותית בביטחון הלאומי לבין אלו שלא הוא הכי גדול בקרב מצביעי העבודה-גשר והמחנה הדמוקרטי (פער של 52% לטובת פגיעה משמעותית), ולאחר מכן בקרב מצביעי כחול לבן (23%), ישראל ביתנו (18%), הליכוד (אין פער), המפלגות החרדיות (פער של 3% לטובת היעדר פגיעה) וימינה (5%).
- ככל שנשאלים דתיים יותר וככל שהם ימנים יותר, כך הם נוטים לחשוב בשיעורים גבוהים יותר שלא חלה ירידה במעמד משרד החוץ.
- יותר נשים מגברים חושבות שחלה ירידה במעמד משרד החוץ ושהירידה פוגעת משמעותית בביטחון הלאומי. ואולם, למספר כפול של נשים מאשר גברים לא הייתה דעה בשאלה זו.
- בשאלה זו יש דמיון גדול יותר בין תשובות יהודים וערבים בהשוואה לשאלות האחרות בסקר, אם כי בקרב הערבים רק 12% (לעומת 29% אצל היהודים) לא הסכימו שחלה ירידה במעמד משרד החוץ, ושיעור הנשאלים ללא דעה היה גבוה יותר (35% לעומת 23% אצל היהודים).

3. האם לדעתך ממשלת ישראל היוצאת הצליחה או נכשלה בקידום כל אחד מהתחומים הבאים?

פער לטובת "הצליחה"	אין דעה	נכשלה	הצליחה	
+65%	11%	12%	77%	יחסי ישראל-ארה"ב
+14%	20%	33%	47%	יחסי ישראל-אירופה
+11%	19%	35%	46%	יחסי ישראל-מדינות ערב
+7%	23%	35%	42%	יחסי ישראל-אגן הים התיכון
-58%	18%	65%	17%	יחסי ישראל-פלסטינים

* בשאלה על אגן הים התיכון, הוקראו לנשאלים יוון, קפריסין ותורכיה כדוגמאות למדינות שבאזור זה.

יחסי ישראל-ארה"ב				
פער לטובת "הצליחה"	אין דעה	נכשלה	הצליחה	
+73%	9%	9%	82%	יהודים
+18%	26%	28%	46%	ערבים
+65%	11%	12%	77%	סך הכול

יחסי ישראל-אירופה				
פער לטובת "הצליחה"	אין דעה	נכשלה	הצליחה	
+20%	18%	31%	51%	יהודים
-21%	29%	46%	25%	ערבים
+14%	20%	33%	47%	סך הכול

יחסי ישראל-מדינות ערב				
פער לטובת "הצליחה"	אין דעה	נכשלה	הצליחה	
+17%	17%	33%	50%	יהודים
-27%	29%	49%	22%	ערבים
+11%	19%	35%	46%	סך הכול

יחסי ישראל-אגן הים התיכון				
פער לטובת "הצליחה"	אין דעה	נכשלה	הצליחה	
+15%	21%	32%	47%	יהודים
-34%	32%	51%	17%	ערבים
+7%	23%	35%	42%	סך הכול

יחסי ישראל-פלסטינים				
פער לטובת "הצליחה"	אין דעה	נכשלה	הצליחה	
-45%	19%	63%	18%	יהודים
-66%	20%	74%	8%	ערבים
-58%	18%	65%	17%	סך הכול

ניתוח הממצאים לפי פילוחים

- ב-4 מתוך 5 תחומי מדיניות-החוץ שנבדקו, הציבור חושב שממשלת ישראל היוצאת הצליחה.
- ההצלחה הבולטת ביותר היא בקידום היחסים עם ארה"ב, ולגביה יש הסכמה בין יהודים וערבים (אם כי אחוזי ההצלחה גבוהים בהרבה בקרב היהודים), ובין מצביעי שמאל, מרכז וימין.
- הציבור חושב, וברוב גדול, שהממשלה היוצאת נכשלה בקידום היחסים עם הפלסטינים. בנושא זה יש הסכמה בין יהודים לערבים, ובקרב כמעט כל הקשת הפוליטית. רק מצביעי ליכוד חושבים, ברוב קטן, שהממשלה הצליחה בתחום זה.
- כשליש מכלל המדגם היהודי ציינו שישראל הצליחה ב-4 או 5 מתוך 5 התחומים שנבדקו. 14% לא ציינו שישראל הצליחה בתחום כלשהו (ציינו שלא הצליחה או שלא הביעו דעה). היתר (54%) ציינו שישראל הצליחה ב-1 עד 3 מהתחומים.
- בקרב מצביעי הליכוד ובקרב מצביעי מפלגת ימינה, כ-60% ציינו שממשלת ישראל הצליחה ב-4 או 5 תחומים. לעומתם, בקרב מצביעי העבודה-גשר והמחנה הדמוקרטי, 35% ציינו שהממשלה לא הצליחה באף תחום, ורק 7% ציינו שהצליחה ב-4 או 5 תחומים.
- מצביעי כחול לבן, העבודה-גשר והמחנה הדמוקרטי, וישראל ביתנו חושבים כולם (אם כי באחוזים שונים) שהממשלה הצליחה רק בקידום היחסים עם ארה"ב, ושהכישלון הגדול ביותר שלה הוא בנושא הפלסטיני.
- באופן כללי, גברים, צעירים ודתיים היו יותר שבעי רצון מביצועי הממשלה בתחומים השונים מאשר נשים, מבוגרים וחילונים.